

Records del Tren Pinxo

Una visita guiada a l'antic baixador de Mata, a Porqueres, ens permet recordar el tren petit de Banyoles, de vida efímera marcada per la precarietat

El baixador de Mata del tren petit és modest, com tota aquella línia fèrria d'història efímera –però intensa en anècdotes i desgràcies– que havia unit Banyoles i Girona; o com la via mateixa, de només 75 cm d'amplada i que van fer al costat de la carretera per estalviar la inversió que hauria suposat obrir un traçat propi. Però no ens deixem enganyar per les aparences: aquest minúscul edifici d'un sol nivell, de color blanc immaculat, resulta important perquè és l'únic vestigi que queda d'aquella infraestructura que va estar en servei entre el 1926 i el 1956, amb un parèntesi de sis anys després de la guerra. L'Ajuntament de Porqueres va fer bé d'atendre la petició d'un grup de ciutadans preocupats pel patrimoni i convertir-lo, a partir del 2009, en un petit museu. De tant en tant hi programen visites guiades. Dilluns en van fer una, com a activitat de la Fira d'Hivern, i ens hi vam apuntar. Vam encertar-ho, ja que en el grup hi havia la Rosa Saubí, la filla petita d'en Miquel Saubí, l'últim encarregat del baixador, a qui corresponia tant la venda de bitllets com el manteniment del tram entre Banyoles i Cornellà. “Jo vaig néixer en aquesta casa, el dia 9 [avui] farà 85 anys”, va dir-nos, a tall de presentació. A la banda de l'edifici que donava a les vies i a la carretera hi havia una minúscula oficina on es despatxaven els bitllets: una taula, una cadira, un banc i un model antiquíssim de telèfon de paret. Un retrat d'Alfons XIII presideix la recreació. La resta era l'habitatge dels Saubí i el seus predecessors. En total, 41 metres quadrats on havien conviscut fins a cinc persones. S'hi conserva una llar de foc, una cuina de carbó i un armari amb alguns estris de taula. Les parets s'han cobert amb peces antigues cedides per la Rosa (una gorra, uns fanals, eines per fer el manteniment de la via, un cabàs per al carbó de la màquina...) i uns plafons amb textos, un audiovisual i fotografies en blanc i negre que recorden les dels pioners del Far West, tot i que n'hi ha que tan sols són de mitjan segle passat. Els més petits del grup de visitants, educats en l'univers PlayStation, escolten sorpresos les explicacions de la guia, la Neus Coromina de l'empresa Atzagaia, sobre la precarietat d'aquella línia de via estreta: “El que diu la lletra de la cançó El Tren Pinxo, que la gent baixava dels vagons quan hi havia una pujada, és veritat”, diu.

La immersió en aquell món es completa a fora de la caseta, on es van reproduir uns metres de via, a sobre la qual van posar un vagó de passatgers. El va construir, amb motiu de la recuperació del baixador, el banyolí Quim Duran –en

Quim Carreter–, a partir d'una plataforma de vagó original, fet a Alemanya el 1891, que havia conservat la família Coromina-Isern.

Mentre la mainada juga dins del vagó, els adults comencem a buidar les safates de l'esmorzar que ens han preparat els restaurants del Grup Gastronòmic del Pla de l'Estany. “Quan tornareu a organitzar una visita d'aquestes?”, pregunta algú, no sé si satisfet per les explicacions de la Neus, per aquell menjar... o per les dues coses.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 09-12-2015 Pàgina 14

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/921687-records-del-tren-pinxo.html>